

Стручњаци за међународне односе Соња Лихт и Душан Лазић сматрају да Србија води рационалну спољну политику када је реч о сукобима у Украјини.

Они су истакли да Србија мора да истраје у таквој политици, али и мора, како би се у будућности ефикасније суочавала са спољнополитичким изазовима да изгради чврсту стратегију, као и да оснажи своју дипломатску мрежу. Лазић, међутим, сматра да је опасно неприкидно седење на две столице.

Члан Форума за међународне односе Душан Лазић и директорка Београдског фонда за политичку изузетност Соња Лихт очекују да ће тензије између Русије и ЕУ око Украјине наћи рационално исходиште, али и упозоравају да Србија у међувремену мора да одржи главу изнад воде и да на све начине избегава да буде изложена оштрим притисцима и условљавањима.

"Ми смо се нашли између чекића и наковња и морамо ту да пливамо, али до сада је наш став држао воду, јер онемогућавао је да се врше отворени и груби притисци на Србију. Ни Западу ни Русији није у интересу да квари односе са Србијом. Уколико се ситуација буде заоштравала, то ће бити и теже за нас, а ми ћемо морати да се јасније опредељујемо. Не може се непрекидно седети на две столице, јер за мале земље је то опасно и може да има трагичне последице", изјавио је Лазић.

Он наглашава да позиција Србије у овом тренутку није позиција неутралности, и да се Србија сасвим јасно определила тиме што је њено отворено стратешко опредељење чланство у ЕУ и тиме што је заузела јасан став да поштује територијални интегритет Украјине, укључујући Крим.

"На почетку кризе то можда није било јасно, јер је код нас у јавности постојала навијачка атмосфера, али се сада како време пролази успоставља баланс објективног посматрања ствари и чињенице да то што се чини на Истоку и Западу не одговара увек нашој земљи и да морамо да нађемо механизме за заштиту својих интереса", оценио је Лазић, који је донедавно био амбасадор Србије у Украјини.

Смиривање конфликта у Украјини за резултат ће, према његовим речима, имати и смањење притисака на власти у Београду, али уколико се то не догоди мора постојати јасна стратегија шта чинити уколико се нађу пред захтевом да се отвореније сврстају на једну или другу страну, јер би се тако и сама Србија поделила надвоје с обзиром на подељеност јавности по овом питању.

"Мала земља може најбоље да се брани принципијелним позицијама. Што сте мање принципијелни то је већа опасност да вас гађају са свих страна и истерују своје интересе. Ми ову принципијелну позицију не можемо да напустимо. Друго је питање како ћемо то преточити у одређену политику", поручио је Лазић.

Поред принципијелности, од кључне је важности, према Лазићевом мишљењу, конзистентност у политичким наступима, што у прошлости често није била одлика српске спољне политике.

Из Србије понекад, како је приметио, у свет одлазе супротне изјаве политичара, збуњујуће за грађане и међународну заједницу, која због тога стиче утисак да Срби не знају шта хоће.

"Последњих година је код нас постао манир да су сви експерти за спољну политику и да свако ко има неку моћ и власт може да каже шта хоће без обзира да ли се то уклапа у интересе земље. Ту мора да постоји строга синхронизованост и то је предуслов успешне спољне политике", закључио је Лазић.

Соња Лихт, која је својевремено била на челу спољнополитичког савета Министарства спољних послова, такође сматра да је садашња позиција главних актера који опредељују спољну политику Србије рационална.

Проблем је, према њеним речима, то што ће пре или касније Србија морати да се усагласи са заједничком спољном и безбедносно политиком ЕУ, и зато се треба надати да ће ЕУ и Русија пре тога успети да нађу неко разумно решење.

"Сада је лето и врућина и за неколико месеци поставиће се питање како ће се Европа грејати и производити. То ће зависти у великој мери од тога какав ће бити њен однос са Русијом. Са друге стране, Русија за сада не производи довољно хране за своје становништво. Ова ситуације је проблем за обе стране и верујем да ће у руско-европским односима да превлада рацио", објаснила је Лихт.

Она је изразила забринутост због, како је рекла, повратка геополитике на Балкан, међутим Србија, уверена је, сталним подсећањем на то да је њено стратешко опредељење чланство у ЕУ и заузимањем конструктивног приступа у међународним односима може да се избори са спољнополитичким изазовима.

Констатујући да у овом тренутку наша политика проистиче из нужде, Лихт је ипак охрабрена тиме што се из изјава српских званичника назиру обриси озбиљне спољнополитичке стратегије.

"Србија мора да одржи главу изнад воде у овој ситуацији, неће бити лако. Ако успемо да покажемо да смо озбиљан актер и да желимо да помогнемо да се поједине кризе и ситуације превазилазе, то ће нам сигурно донети само добре резултате", навела је Лихт.

Она сматра да је велика шанса за Србију предстојеће председавање Организацијом за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС), и да ће притисака можда бити мање управо због тог председавања.

"Мислим да није лоше да Србија уђе у ту причу председавања спремна на посредовање. Пошто смо већ у врло осетљивој ситуацији, можда би вредело размислити где и у ком елементу можемо да будемо проактивни и да на тај начин покажемо да смо неопходни и избегнемо замке превише заострених притисака", рекла је Лихт.

Србија, како је закључила, конструктивношћу у међународним односима и јасном поруком да жели да проблеме решава и у свом непосредном окружењу може избећи да буде превише сврстана у тренутку када јој то не одговара.

"Не мислим да Барак Обама, Владимир Путин, или остали, седе у својим кабинетима и размишљају како да ово или оно траже од Србије. Сумњам да им је то толико интензивно на дневном реду. Ради се о томе да дипломате нижег ранга и лобисти покушавају да у једној мутној ситуацији следе и своје партикуларне идеје а можда и интересе", објаснила је Лихт.

Ти притисци, како је навела, могу бити не тако видљиви, дивергентни, и могу се одвијати кроз дипломатске канале или чак кроз медије, и зато је важно да Србија има комплетирану, способну и подмлађену дипломатску мрежу која ће умети да се снађе у таквим ситуацијама.

(Танјуг)